

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/066 van 13 juni 2023

over

tekst	Voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	over de bovenlokale cultuurwerking
roepnaam	(bovenlokaalcultuurdecreet)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 26 mei 2023

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Jan Jambon, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management van 30 mei 2023, ontvangen door de VTC op 30 mei 2023;

Gelet op de behandeling op de zitting van 13 juni 2023 en de beslissing om het dossier af te werken in een schriftelijke procedure;

Brengt op 13 juni 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Cultuur (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering *over de bovenlokale cultuurwerking* (hierna "het Ontwerp"), met aanduiding van specifieke artikelen namelijk artikelen 79 tot en met 87.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Dit Ontwerp heeft tot doel om een kwalitatieve, duurzame, diverse en geïntegreerde bovenlokale cultuurwerking uit te bouwen, te stimuleren en te optimaliseren, en participatie te bevorderen.
4. Om deze doelstelling te verwezenlijken, focust dit Ontwerp op de versterking en de verdere ontwikkeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, op de ondersteuning van projecten van culturele organisaties die het bovenlokale culturele weefsel mee vorm geven, en op de versterking van het culturele weefsel in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.
5. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

“Art. 79. De administratie treedt op als de verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet om de doelstellingen, vermeld in artikel 4 van dit decreet, te kunnen bereiken.

Art. 80. Het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een bovenlokale cultuurwerking, en de andere organisaties die op basis van dit decreet een aanvraag indienen of gesubsidieerd worden, kunnen persoonsgegevens verwerken in het kader van de indiening van hun aanvraag bij de administratie en de uitvoering van de taken die door dit decreet worden gesubsidieerd. Ze treden in dat geval op als de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, van die persoonsgegevens.

Het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid, kan in het bijzonder persoonsgegevens verwerken, in overeenstemming met de bepalingen van dit hoofdstuk, voor zijn beleidsondersteunende taak en onderzoek als vermeld in artikel 25, derde lid, 2°.

Art. 81. De volgende categorieën van personen hebben toegang tot de verwerkte persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van dit decreet:

- 1° *de personeelsleden van de administratie, het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een bovenlokale cultuurwerking, en de andere organisaties, vermeld in artikel 80;*
- 2° *experten als vermeld in artikel 68.*

Art. 82. De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet heeft betrekking op de volgende categorieën van betrokkenen:

- 1° *personeelsleden van de organisaties, vermeld in artikel 80;*
- 2° *bestuursleden en leden van de algemene vergadering van het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid;*
- 3° *vrijwilligers en contactpersonen bij de organisaties, vermeld in artikel 80;*
- 4° *experten en kandidaat-experten als vermeld in artikel 68;*
- 5° *personen die vermeld worden in de aanvragen en de bijlagen ervan.*

Art. 83. De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet heeft betrekking op de volgende categorieën van persoonsgegevens:

- 1° *rijksregisternummer of identificatienummer van de sociale zekerheid en andere identificatiegegevens;*
- 2° *het geslacht, de geboortedatum en -plaats, de woonplaats;*
- 3° *de mandaten;*
- 4° *de financiële gegevens;*
- 5° *de opleidingsgegevens;*
- 6° *de loongegevens en de tewerkstellingsgegevens;*
- 7° *de gegevens over expertise.*

Art. 84. De administratie wisselt in het kader van de uitvoering van dit decreet minstens de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:

- 1° de tewerkstellingsgegevens van de betrokkenen vermeld in artikel 82 met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;
- 2° het rijksregisternummer, de identificatiegegevens van de betrokkenen vermeld in artikel 82 met het Rijksregister van de natuurlijke personen.

De uitwisselingen van persoonsgegevens door de administratie vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegratoren, vermeld in artikel 3 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Het steunpunt wordt gemachtigd om in het kader van de uitvoering van dit decreet minstens het rijksregisternummer en de identificatiegegevens van de betrokkenen, vermeld in artikel 82, uit te wisselen met het Rijksregister van de natuurlijke personen.

Art. 85. De bewaartermijnen voor persoonsgegevens die op basis van dit decreet worden bewaard door de administratie, worden vastgelegd in selectieregels als vermeld in artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij het bepalen van die bewaartermijnen wordt rekening gehouden met al de volgende elementen:

- 1° de doelstellingen van de bevraging in kwestie;
- 2° de cultuurhistorische waarde van de dossiers;
- 3° de statistische verwerkingen die de tijdsevolutie van het beleid in kwestie weergeven.

Het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een bovenlokale cultuurwerking, en de andere organisaties, vermeld in artikel 80, bepalen als verwerkingsverantwoordelijken de bewaartermijnen van de persoonsgegevens die ze conform dit artikel verwerken. De persoonsgegevens kunnen daarbij, op basis van dit decreet, uiterlijk bewaard worden tot tien jaar na afloop van hun decretale opdracht.

Art. 86. De administratie kan de gegevens van begunstigden die een subsidie hebben ontvangen, bekendmaken. De voormelde bekendmaking omvat al de volgende informatie:

- 1° de volledige officiële naam, zoals die is ingeschreven, voor de begunstigden die een rechtspersoon zijn;
- 2° de volledige naam van de vereniging, zoals die is ingeschreven of op een andere wijze officieel is erkend, voor de begunstigden die een vereniging van natuurlijke of rechtspersonen zonder eigen rechtspersoonlijkheid zijn;
- 3° de gemeente waar de begunstigde woont of is ingeschreven, en, als ze daarover beschikken, het postnummer of het deel daarvan dat de gemeente identificeert;
- 4° het subsidie-instrument;
- 5° de som van de bedragen die elke begunstigde als subsidie heeft ontvangen.

De administratie kan de gegevens van experts als vermeld in artikel 68 bekendmaken. De voormelde bekendmaking omvat al de volgende informatie:

- 1° de naam en voornaam;
- 2° het postnummer van de hoofdverblijfplaats.

Art. 87. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens, de beveiliging van die gegevens, en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, vermeld in artikel 82. De Vlaamse Regering kan ook de entiteiten waaraan en het doeleinde waarvoor de persoonsgegevens kunnen worden verstrekt, nader omschrijven.”

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

6. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
- personeelsleden van de organisaties, vermeld in artikel 80;
 - bestuursleden en leden van de algemene vergadering van het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid;
 - vrijwilligers en contactpersonen bij de organisaties, vermeld in artikel 80;
 - experts en kandidaat-experts als vermeld in artikel 68;
 - personen die vermeld worden in de aanvragen en de bijlagen ervan.

en dat het minstens de volgende gegevens betreft:

- rijksregisternummer of identificatienummer van de sociale zekerheid en andere identificatiegegevens;
 - het geslacht, de geboortedatum en -plaats, de woonplaats;
 - de mandaten;
 - de financiële gegevens;
 - de opleidingsgegevens;
 - de loongegevens en de tewerkstellingsgegevens;
 - de gegevens over expertise.
7. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

8. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
9. Het Ontwerp noch de nota aan de Vlaamse Regering vermelden expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust”.
10. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³

11. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, c), AVG⁴, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn⁵. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
12. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden voor die elementen.
13. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
14. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen. De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁶.
15. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk gegevens over de politieke opvattingen van de betrokkenen.

² Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *“L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle”*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

⁵ Artikel 6, 3, AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

⁶ bv. GWH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GWH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GWH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

16. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 9, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
17. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (zie verder).

3. Doelbinding

18. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
19. De volgende doeleinden worden in het Ontwerp vermeld (onderlijning VTC):

***“Art. 79.** De administratie treedt op als de verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet om de doelstellingen, vermeld in artikel 4 van dit decreet, te kunnen bereiken.”*

***“Art. 4.** Dit decreet heeft tot doel om een kwalitatieve, duurzame, diverse en geïntegreerde bovenlokale cultuurwerking uit te bouwen, te stimuleren en te optimaliseren, en participatie te bevorderen.*

Om de doelstelling, vermeld in het eerste lid, te verwezenlijken, focust dit decreet op de versterking en de verdere ontwikkeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, op de ondersteuning van projecten van culturele organisaties die het bovenlokale culturele weefsel mee vorm geven, en op de versterking van het culturele weefsel in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Dit decreet draagt bij aan de doelstelling, vermeld in het eerste lid, door uit te gaan van de volgende principes:

- 1. culturele sectoren en disciplines die een bovenlokale meerwaarde bieden, ondersteunen en stimuleren tot transversaal samenwerken;*
- 2. het verbindende karakter van het bovenlokale veld tussen het lokale cultuurbeleid en het Vlaamse niveau erkennen en versterken;*
- 3. aandacht hebben voor regionale verschillen;*
- 4. in het kader van bovenlokaal cultuurwerk samenwerkingen in een cultureel ecosysteem met andere beleidsvelden stimuleren;*
- 5. aandacht hebben voor innovatie en vernieuwende voorbeeldwerkingen.*

Met het oog op de doelstelling vermeld in het eerste lid, voorziet dit decreet in al de volgende subsidie-instrumenten:

- 1. projectsubsidies voor kleine bovenlokale cultuurprojecten als vermeld in artikel 8;*
- 2. projectsubsidies voor grote transversale bovenlokale cultuurprojecten als vermeld in artikel 14;*
- 3. werkingssubsidies aan een steunpunt voor bovenlokale cultuur als vermeld in artikel 25;*
- 4. werkingssubsidies aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor een bovenlokale cultuurwerking als vermeld in artikel 33;*

5. werkingssubsidies aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor een bovenlokaal netwerk vrijetijdsparticipatie als vermeld in artikel 40;
 6. werkingssubsidies aan gemeenten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad om een gemeentelijk cultuurbeleid te voeren als vermeld in artikel 52;
 7. werkingssubsidies aan gemeenten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad om een gemeentelijke, Nederlandstalige openbare bibliotheek te organiseren als vermeld in artikel 57;
 8. werkingssubsidies aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie als vermeld in artikel 62.”
20. De doeleinden zijn dus enerzijds de behandeling van dossiers voor het verlenen van projectsubsidies of verwerkingssubsidies en anderzijds beleidsondersteuning en onderzoek zoals bepaald in artikel 80 van het Ontwerp en zijn dan ook voldoende welbepaald en transparant.

4. Verantwoordelijkheid

21. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
22. Het Ontwerp bevat volgende bepalingen (onderlijning VTC):

“Art. 79. De administratie⁷ treedt op als de verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet om de doelstellingen, vermeld in artikel 4 van dit decreet, te kunnen bereiken.

Art. 80. Het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een bovenlokale cultuurwerking, en de andere organisaties die op basis van dit decreet een aanvraag indienen of gesubsidieerd worden, kunnen persoonsgegevens verwerken in het kader van de indiening van hun aanvraag bij de administratie en de uitvoering van de taken die door dit decreet worden gesubsidieerd. Ze treden in dat geval op als de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, van die persoonsgegevens.

Het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid, kan in het bijzonder persoonsgegevens verwerken, in overeenstemming met de bepalingen van dit hoofdstuk, voor zijn beleidsondersteunende taak en onderzoek als vermeld in artikel 25, derde lid, 2°.”

Het moet wel duidelijk zijn om welke administratie het gaat.

23. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)⁸ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

⁷ “Art. 3. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° administratie: de dienst die bevoegd is voor de bovenlokale cultuurwerking;”

⁸ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

24. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**⁹ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG. De VTC verwijst in dit kader naar het punt:

3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG¹⁰, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld¹¹ tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5]¹²;

25. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht¹³.

5. Minimale gegevensverwerking

26. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

27. De **categorieën betrokkenen** zijn:

- 1° personeelsleden van de organisaties, vermeld in artikel 80;
- 2° bestuursleden en leden van de algemene vergadering van het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid;
- 3° vrijwilligers en contactpersonen bij de organisaties, vermeld in artikel 80;
- 4° experts en kandidaat-experts als vermeld in artikel 68;
- 5° personen die vermeld worden in de aanvragen en de bijlagen ervan.

28. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de volgende **categorieën van persoonsgegevens** niet voldoende zijn gespecificeerd:

- rijksregisternummer of identificatienummer van de sociale zekerheid en andere identificatiegegevens;
- de mandaten;
- het geslacht, de geboortedatum en -plaats, de woonplaats;
- de financiële gegevens;
- de opleidingsgegevens;
- de loongegevens en de tewerkstellingsgegevens;

⁹ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanneame van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties
https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

¹⁰ De bijzondere categorieën gegevens omvatten, overeenkomstig artikel 9 van de AVG, in het bijzonder persoonsgegevens over ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, lidmaatschap van een vakbond, alsook de verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een natuurlijke persoon, gegevens over de gezondheid of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid

¹¹ Doorgifte door een Vlaamse instantie zonder persoonsgegevens terug te krijgen valt hier ook onder. Dit geldt voor alle punten

¹² Hieronder vallen ook het delen van persoonsgegevens in of door samenwerkingsverbanden waarin gemeenten of andere overheden met andere publieke of private partijen bijzondere persoonsgegevens of persoonsgegevens van gevoelige aard (zoals gegevens over gezondheid, verslaving, armoede, problematische schulden, werkloosheid, sociale problematiek, strafrechtelijke gegevens, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk) met elkaar uitwisselen.

¹³ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: "Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit."

- de gegevens over expertise.
29. Het is onvoldoende duidelijk welke gegevens van welke personen voor welke doeleinden juist verwerkt worden. Dit kan verduidelijkt worden in een uitvoeringsbesluit. Daartoe wordt al delegatie gegeven in artikel 87. Dat laat nu de VTC niet toe om de proportionaliteit te beoordelen. Het is niet duidelijk waarom het geslacht en de geboorteplaats noodzakelijk zijn voor deze verwerking als de verwerkingsverantwoordelijke al over het rijksregisternummer beschikt. De andere identificatiegegevens moeten ook nog worden bepaald (zo ze noodzakelijk zijn).
30. De VTC adviseert om een en ander te verduidelijken.
31. Wat de **ontvangers** betreft:
- “Art. 84. De administratie wisselt in het kader van de uitvoering van dit decreet minstens de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:*
- 1° de tewerkstellingsgegevens van de betrokkenen vermeld in artikel 82 met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;*
- 2° het rijksregisternummer, de identificatiegegevens van de betrokkenen vermeld in artikel 82 met het Rijksregister van de natuurlijke personen.*
- De uitwisselingen van persoonsgegevens door de administratie vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegratoren, vermeld in artikel 3 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.*
- Het steunpunt wordt gemachtigd om in het kader van de uitvoering van dit decreet minstens het rijksregisternummer en de identificatiegegevens van de betrokkenen, vermeld in artikel 82, uit te wisselen met het Rijksregister van de natuurlijke personen.”*
32. In het Ontwerp staat volgende bepaling:
- “Art. 86. De administratie kan de gegevens van begunstigen die een subsidie hebben ontvangen, bekendmaken. De voormelde bekendmaking omvat al de volgende informatie:*
- *de volledige officiële naam, zoals die is ingeschreven, voor de begunstigen die een rechtspersoon zijn;*
 - *de volledige naam van de vereniging, zoals die is ingeschreven of op een andere wijze officieel is erkend, voor de begunstigen die een vereniging van natuurlijke of rechtspersonen zonder eigen rechtspersoonlijkheid zijn;*
 - *de gemeente waar de begunstigde woont of is ingeschreven, en, als ze daarover beschikken, het postnummer of het deel daarvan dat de gemeente identificeert;*
 - *het subsidie-instrument;*
 - *de som van de bedragen die elke begunstigde als subsidie heeft ontvangen.*
- De administratie kan de gegevens van experts als vermeld in artikel 68 bekendmaken. De voormelde bekendmaking omvat al de volgende informatie:*
- *de naam en voornaam;*
 - *het postnummer van de hoofdverblijfplaats.”*
33. Het is volgens de VTC aangewezen om informatie die kan beschouwd worden als persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG uit te zonderen van het openbaar maken. Voor de actieve openbaarmaking van persoonsgegevens moet

een uitvoerige motivering kunnen worden gegeven en die ontbreekt op dit ogenblik. Er zou ook een specifieke toestemming¹⁴ kunnen gevraagd worden^{15,16}.

34. De VTC wijst ook op de mededeling van persoonsgegevens die zal gebeuren in het kader van de subsidiedatabank van het Departement Financiën en Begroting. Een adviesvraag over deze databank werd al aan de VTC voorgelegd (VTC/A/W/2021/43).
35. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. Verder, wat de federale overheden betreft, met artikel 20 van de WVG en artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid dat de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité belast met het verlenen van een beraadslaging voor mededelingen van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, zoals opgelegd door artikel 42 van de wet van 13 december 2006 houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid.
36. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
37. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
38. Wat de **bewaartermijn** betreft, wordt volgende bepaling in het Ontwerp opgenomen:

“Art. 85. De bewaartermijnen voor persoonsgegevens die op basis van dit decreet worden bewaard door de administratie, worden vastgelegd in selectieregels als vermeld in artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij het bepalen van die bewaartermijnen wordt rekening gehouden met al de volgende elementen:

- *de doelstellingen van de bevraging in kwestie;*
- *de cultuurhistorische waarde van de dossiers;*
- *de statistische verwerkingen die de tijdsevolutie van het beleid in kwestie weergeven.*

Het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een bovenlokale cultuurwerking, en de andere organisaties, vermeld in artikel 80, bepalen als verwerkingsverantwoordelijken de bewaartermijnen van de persoonsgegevens die ze conform dit artikel verwerken. De persoonsgegevens kunnen daarbij, op basis van dit decreet, uiterlijk bewaard worden tot tien jaar na afloop van hun decretale opdracht.”

39. In de Memorie van toelichting wordt dit artikel als volgt verklaard:

¹⁴ Hier bedoeld als een beschermende maatregel, niet als rechtvaardigingsgrond.

¹⁵ H.v.J., 22 november 2022, gevoegde zaken C-37/20 en C-601/20, nr. 64 : Meer in het bijzonder blijven de uitzonderingen op de bescherming van de persoonsgegevens en de beperkingen ervan binnen de grenzen van het strikt noodzakelijke, met dien verstande dat wanneer een keuze mogelijk is tussen meerdere geschikte maatregelen voor de verwezenlijking van de rechtmatig nagestreefde doelstellingen, de maatregel moet worden gekozen die het minst belastend is. Bovendien kan een doelstelling van algemeen belang niet worden nagestreefd zonder rekening te houden met het feit dat deze doelstelling moet worden verzoend met de door de maatregel aangetaste grondrechten, zulks via een evenwichtige afweging tussen de doelstelling en de op het spel staande rechten, om ervoor te zorgen dat de door die maatregel berokkende nadelen niet onevenredig zijn aan het nagestreefde doel. Bijgevolg moet de mogelijkheid om een beperking van de door de artikelen 7 en 8 van het Handvest gewaarborgde rechten te rechtvaardigen, worden beoordeeld door de ernst te bepalen van de inmenging die een dergelijke beperking meebrengt, en moet worden nagegaan of het belang van de met die beperking nagestreefde doelstelling van algemeen belang in verhouding staat tot die ernst (zie in die zin arresten van 26 april 2022, Polen/Parlement en Raad, C-401/19, EU:C:2022:297, punt 65, en 21 juni 2022, Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, punten 115 en 116 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

¹⁶ H.v.J., 18 juni 2020 (Grote Kamer), C-78/18, nummer 120 – 128, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62018CJ0078&qid=1652084733745&from=NL>

“Conform de algemene verordening gegevensbescherming mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan strikt noodzakelijk.

Voor wat betreft bestuursdocumenten van de Vlaamse overheid wordt in het algemeen reeds aan deze voorwaarde uitvoering gegeven door hoofdstuk 3, afdeling 5 “Beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten” van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De bewaartermijnen voor persoonsgegevens die op basis van dit ontwerp van decreet worden bewaard door de administratie, worden vastgelegd in selectieregels.

Het steunpunt voor bovenlokale cultuur, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een bovenlokale cultuurwerking en de andere organisaties, bepalen als verwerkingsverantwoordelijken de bewaartermijnen van de persoonsgegevens die zij conform dit artikel verwerken.”

40. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp voor de administratie de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen en de bewaartermijn voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden te motiveren.

6. Juistheid

41. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
42. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

43. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
44. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 43, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

45. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
46. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn en het mogelijk bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
47. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingsystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;

- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
48. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁷ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁸ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁹ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom²⁰.
49. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover²¹.
50. In geval beroep wordt gedaan op verwerkers dan wijst de VTC op volgende vereisten:
- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
 - aanstellen van een DPO door de verwerker;
 - aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.
51. De VTC verwijst hiervoor naar art. 80 van het Ontwerp:
- Het steunpunt voor bovenlokale cultuur, vermeld in artikel 25, tweede lid, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een bovenlokale cultuurwerking, en de andere organisaties die op basis van dit decreet een aanvraag indienen of gesubsidieerd worden, kunnen persoonsgegevens verwerken in het kader van de indiening van hun aanvraag bij de administratie en de uitvoering van de taken die door dit decreet worden gesubsidieerd. Ze treden in dat geval op als de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, van die persoonsgegevens.*
52. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren²².
53. In het Ontwerp staat hierover volgende bepaling:
- “Art. 87. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens, de beveiliging van die gegevens, en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, vermeld in artikel 82. De Vlaamse Regering kan ook de entiteiten waaraan en het doeleinde waarvoor de persoonsgegevens kunnen worden verstrekt, nader omschrijven.”*

¹⁷ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁸ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁹ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschiede instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

²⁰ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

²¹ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

²² Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

III. BESLUIT

54. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de correcte rechtsgrond aangeven, eventueel in de Memorie van Toelichting (luik 1);
- bewaartermijnen verder uitwerken;
- de categorieën van persoonsgegevens verder specificeren;
- rekening te houden met het subsidieregister (luik 5);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 5).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-06-29 14:31:08 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

